

Galanteria zdobnicza w getcie

Kategorie: Zjawiska

Zakaz prywatnego posiadania biżuterii przez mieszkańców getta (powtarzane wielokrotnie nakazy sprzedaży w Banku Przełożonego Starszeństwa Żydów oraz konfiskaty przez funkcjonariuszy Kripo lub Sonderabteilung ujawnionych w prywatnym posiadaniu różnych przedmiotów wartościowych) spowodował rezygnację z publicznego korzystania ludności getta z galanterii zdobniczej z metali i kamieni bardziej szlachetnych. Miejsce jej zajęła galanteria zdobnicza pochodzenia gettowego i o motywach gettowych.

W 1940 r. pojawiają się srebrne broszki i plakietki do klap w marynarkach w kształcie „tarczy Dawida” z wrytym napisem: „Litzmannstadt-Getto 1940”. W 1941 r. widać broszki przedstawiające frapujący fragment pl. Kościelnego (most z kilku przechodniami, druty kolczaste, wartownik niemiecki obok budki na tle gotyku kościoła NMP), wycięty w blaszce srebrnej lub srebrzonej, najczęściej technicznie nieudolnie wykonany i przeładowany.

W dalszych latach pojawiają się broszki w kształcie banknotu gettowego, 1-markowego, lub karty chlebowej bez kilku kuponów z danymi personalnymi właścicielki, wryte na blaszce srebrnej oraz masywne sygnety srebrne ze złoconą „tarczą Dawida”. Rok 1943 przynosi jako wisiołek i broszkę miniaturową menażkę.

Rzadsza jest galanteria zdobnicza z innymi motywami z życia getta, jak np. kolejka przed punktem rozdzielczym, fekaliarze ciągnący wóz z nieczystościami, przeważnie na zapalniczkach i papierosnicach.

Jerachmil Brymann

Źródła

Encyklopedia getta, s. 74.

Tagi

folklor produkcja życie codzienne

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 30-07-2023